

Trnava

a okolie pre deti

25 najkrajších výletov
+ MAĽOVANÁ MAPA

DAJAMA

Trnava a okolie pre deti

Viera Poláková
Daniel Kollár

Zostavil: Daniel Kollár

Trnava a okolie pre deti

1. vydanie, 2020

© Autori textu: Daniel Kollár, Viera Poláková

Zodpovedný redaktor a editor: Daniel Kollár

Technický redaktor: Zuzana Kollárová

Jazyková úprava: Rút Facunová

© Fotografie: Viera Poláková, Daniel Kollár, Zuzana Kollárová, Daniela Kollárová, František Turanský a archív obce Suchá nad Parnou

Fotografia na obálke: Molpír (Viera Poláková)

Úprava fotografií: Tomáš Votava

Mapa: CBS spol, s. r. o.

© Dizajn a typografia: Zuzana Kollárová

Tlač: PRESS GROUP, s. r. o.

Akékolvek, hoci aj čiastočné použitie diela je dovoľené len s písomným súhlasom vydavateľstva DAJAMA.

© RNDr. Daniel Kollár – DAJAMA

Karľoveské rameno 4B, 841 04 Bratislava

www.dajama.sk

Vydalo vydavateľstvo DAJAMA v roku 2020 ako svoju 322. publikáciu.

ISBN 978-80-8136-114-2

Milí čitatelia,

po viacerých úspešných knižných edíciách vydavateľstva Dajama sme na konci roka 2018 prišli s novou, ktorá začala mapovať najkrajšie trasy a lokality na Slovensku z pohľadu detí a s nimi poznávať Slovensko pešo, na bicykli, autom či pohľadom z výšky. Jej ambíciou je priniesť niekoľko publikácií, ktoré umožnia dospelým a deťom objavovať na výletoch jednotlivé kúty vlastnej krajiny.

Trnava a okolie pre deti je štvrtým dielom edície Výlety s deťmi (prvou bola na sklonku roka 2018 publikácia Bratislava pre deti, druhou na jar roku 2019 Tatry pre deti a tretou na konci roka 2019 publikácia Bratislava a okolie pre deti) a podobne ako predchádzajúce tituly ponúka 25 najkrajších výletov vhodných pre deti v okolí Trnavy. Množstvo informácií, textov, fotografií a ilustrácií je ideálnym námetom na plánovanie rodinných putovaní a zmysluplného trávenia voľného času s deťmi. Doplnkom knihy je aj maľovaná mapa Trnavy a jej okolia s naznačenými výletmi.

Autorská dvojica Daniel Kollár a Viera Poláková zmapovala 25 výletných lokalít na území Trnavy a najmä v jej okolí. Snažila sa ich spracovať zábavným a vizuálne zaujímavým spôsobom. Vybrala si miesta a atrakcie vhodné pre detské aktivity z pohľadu turistiky, bicyklovania, prehĺbenia vedomostí, hry a oddychu. Predstavuje detskému čitateľovi a jeho rodičom zaujímavé zákutia okolia Trnavy vhodné na návštevu a trávenie voľného času a zároveň prehľbuje poznanie o javoch a skutočnostiach, ktoré nás tam obklopujú.

Súčasťou knihy je aj množstvo praktických informácií a rád potrebných pri plánovaní týchto výletov. Hoci takmer na každé miesto sa dnes už dostaneme autom, autori odporúčajú predovšetkým pešie či cyklistické výletné trasy. Pritom nemôžu chýbať informácie o dĺžke, prevýšení či náročnosti týchto trás, treba však zohľadniť aj vek dieťaťa a jeho kondíciu. Ide väčšinou o spriemerované údaje a odporúčania, a tak prakticky každý výlet môže v prítomnosti rodiča absolvovať dieťa vo veku od troch do pätnásť rokov. Samozrejme, trvanie výletu sa dá skrátiť či predĺžiť podľa dispozícií dieťaťa a je len na rodičoch, akú alternatívu zvolia.

Prajeme vám veľa pekných zážitkov na výletoch s deťmi a pri objavovaní známych, ale aj menej známych miest.

Daniel Kollár

peší výlet

cyklistický výlet

dĺžka výletu v kilometroch

počet nastúpaných metrov

čas výletu v hodinách

náročnosť výletu

Na mestskú vežu a hradby

Aj centrum Trnavy vie ponúknuť pekné chvíle na trávenie voľného času s deťmi. Pohľad z mestskej veže či prechádzka k mestskému opevneniu môže byť pre deti zážitkom. Zvlášť keď im k tomu porozprávame aj príbehy z histórie mesta. Ak by sme žiadne nevedeli, odporúčame zísť do Západoslovenského múzea, kde sa veľa dozvieme o histórii mesta. Okrem poznatkov z dejín uvidíme aj množstvo predmetov z archeologických výskumov či unikátnu kolekciu zvonov.

	Trojičné námestie → Západoslovenské múzeum → Trojičné námestie	 1 km	 30 m	 2 hod.	 ľahká
--	--	----------	----------	------------	-----------

Prístup

Prechádzka historickým centrom Trnavy je nenáročným malým poznávacím výletom. Začína sa na Trojičnom námestí, kde sa dostaneme pešo od najbližšej zastávky MHD pri Bernolákovej bráne. Tí, ktorí pridesť do Trnavy autom, môžu prísť do centra mesta Halenárskou ulicou a zaparkovať napríklad na parkovisku za Obchodným domom Jednota.

Zdolať 143 schodov pri výstupe na trnavskú mestskú vežu je výzvou pre deti aj dospelých.

Cestujúci, ktorí do Trnavy prídu vlakom alebo autobusom, to nemajú do centra mesta ďaleko ani z autobusovej a ani zo železničnej stanice, ležia totiž vedľa seba. K Bernolákovej bráne z nich premáva napríklad linka č. 1.

Prechádzka Trnavou

Historickým centrom celej Trnavy je ústredné Trojičné námestie. Oddávna bolo nielen miestom tradičných stretnutí Trnavčanov, ale i organizovania väčšiny kultúrnych a spoločenských podujatí. Jeho výraznou dominantou je mestská veža, ktorá je pre deti veľkým lákadlom. Renesančnú stavbu v roku 1574 postavil majster Jakub.

Ak sa zadívame z mestskej veže na centrum mesta a začneme počítať jednotlivé veže, tak zistíme, že okrem veže, na ktorej stojíme, je ich v Trnave 26.

Mestskú vežu vysokú 57 m vybudovali na štvorcovom pôdoryse v tvare masívneho hranola. Má osem podlaží a po ochodzu je vysoká 29 m. Na hlavnom priečelí sa zachovali jediné slnečné hodiny v meste. Hodinový stroj vo veži pochádza z roku 1729 a poháňa päť ciferníkov. Zvony z roku 1692 odbíjajú každú štvrtú hodinu a každú celú hodinu.

Z vyhliadkovej terasy sa návštevníci veže môžu pokochať zriedkavým pohľadom na krásu Trnavy. Za pekného počasia vidieť aj Trnavskú rovinu s Malými Karpatmi na obzore. Na prízemí mestskej veže sídli mestská informačná kancelária – Trnavský informačný servis (TINS). Mestská veža zďaleka nie je jedinou vežou v meste. Trnava sa totiž nie náhodou zvykne označovať ako „mesto veží“. Už oddávna sa pýši monumentálnou siluetou tvorenou vežami mnohých kostolov, pre ktoré ju nazývajú aj „Malý Rím“.

Po výstupe a prehliadke mestskej veže sa môžeme vybrať k ďalšej jedinečnej pamiatke lemujúcej historické centrum Trnavy, a to k mestskému opevneniu. Dostaneme sa k nemu po Hviezdoslavovej ulici a Ulici M. Schneidera-Trnavského, ktorá vzhľadom pripomína úzke uličky stredovekých miest. Tu stojí dom č. 5, kde sa nachádza Dom hudby, súčasť Západoslovenského múzea.

Od Domu hudby už vidíme farský Dóm sv. Mikuláša, tzv. Hrubý kostol. Stavbu s celkovou dĺžkou 60 m, šírkou 31 m a výškou hlavnej lode 18 m

Súčasťou Domu hudby je Dvorana slávy, ktorá je nielen trnavským unikátom, pretože je prvým a zatiaľ aj jediným múzeom rezofonických gitár v Európe.

Povešť o majstrovi Jakubovi

V období tureckého ohrozenia mesto potrebovalo vežu, aby z nej bolo možné spozorovať blížiacu sa nebezpečenstvo. Z tohto dôvodu mestský magistrát rozhodol o výstavbe trnavskej mestskej veže, ktorú mal postaviť majster Jakub. Majster bol vdovcom a jeho jediného syna zabili Turci, preto ich veľmi nenávidel. Všetky svoje sily tak venoval veži, ktorá sa stala zmyslom jeho života. Keď sa stavba blížila k záveru, hlavnému staviteľovi ubúdali sily. V deň odovzdania mestskej veže sa rozoznali všetky trnavské zvony a majster Jakub vydýchol naposledy s týmito slovami na perách: „Dokázal som to!“

Trnavský dóm ukrýva v sebe zázračný obraz, ktorý je jeho pýchou. Ide o slziaci obraz Panny Márie Trnavskej.

preslávil zázračný obraz Panny Márie Trnavskej. Do dejín mesta sa výrazne zapísal napríklad v roku 1710,

keď sa v meste a na okolí vyskytol mor. Miestni obyvatelia usporiadali 21. novembra procesiu, na začiatku ktorej niesli tento obraz. V meste sa zázračne zastavilo šírenie moru a odvtedy sa obraz stal symbolom ochrany obyvateľov Trnavy a jej okolia.

Trnavské opevnenie, ktoré vidíme za dómom, predstavuje stavebný unikát a patrí medzi najvýznamnejšie pamiatky svojho druhu v Európe. Pôvodný hradbový múr dosahoval dĺžku viac ako 2,5 km a dodnes sa z neho zachovalo približne 1,5 km. Deti môžu vyliezť na ochodzu opevnenia a poprechádzať sa po ňom. Súčasťou opevnenia bolo niekoľko brán, ktoré v 19. storočí zbúrali.

Ak sa chceme dozvedieť o Trnave a jej okolí čo najviac informácií na jednom mieste, mali by sme s deťmi navštíviť Západoslovenské múzeum, ku ktorému to máme od Dómu sv. Mikuláša len kúsok. Prídeme k nemu po Kapitulskej a Halenárskej ulici. Múzeum patrí medzi najväčšie na Slovensku a jeho súčasťou sú archeologické, prírodovedné či historické zbierky s veľkou hodnotou. Unikátna je najmä expozícia zvonov, ktorú tvorí zbierka 30 zvonov z celého Slovenska.

Viete, že...

- Mestská veža mala aj stálych obyvateľov. Boli to strážcovia, ktorých povinnosťou bolo okrem iného vždy po štvrthodine z každého zo štyroch rohov veže hlásiť presný čas a v prípade požiaru rozozvučať zvon.
- Dóm sv. Mikuláša mal pôvodne iba jednu vežu v západnom priechle, avšak pri rozsiahlych opravách v 16. storočí vežu rozobrali a hlavné priečelie prestavali na dvojvežové.
- Tzv. slziaci obraz žehnajúcej Panny Márie, známej aj ako zázračná Panna Mária Trnavská, bol namalovaný na konci 16. storočia. Preslávil sa slzami, ktoré sa na ňom objavili po vpáde Turkov na územie Slovenska v roku 1663.

Užitočné informácie

Informačné centrum (TINS)

Otváracie hodiny:

máj – september: denne od 10.00 do 18.00 hod.

október – apríl: denne od 10.00 do 17.00 hod.

Kontakt:

Tel.: 033/3236 440, info@trnavatourism.sk, www.regiontirnavia.sk

Mestská veža

Otváracie hodiny:

máj – september: denne od 10.00 do 18.00 hod., vstup kedykoľvek počas otváracích hodín (posledný vstup o 17.30 hod.)

august: každý piatok do 20.00 hod. (posledný vstup 19.30 h)

október – apríl: denne od 10.00 do 17.00 hod., vstup každú celú hodinu (posledný vstup o 16.30 hod.)

Historická bašta pri Bernolákovej bráne

Prehliadka bašty každú prvú sobotu v mesiaci od 10.00 do 14.00 hod.

Západoslovenské múzeum

Otváracie hodiny: utorok – piatok od 8.00 do 17.00 hod., sobota – nedeľa od 11.00 do 17.00 hod.

Do Kamenného mlyna

Oddychovou zónou mesta patriacou k mestskej časti Trnava-Západ je prímestská rekreačná oblasť Kamenný mlyn. Leží na západnom okraji katastrálneho územia Trnavy pri ceste do Bieluho Kostola a vedie k nemu krásny cyklistický chodník. Súčasťou rekreačnej oblasti je aj náučný chodník, na ktorom sa deti dozvedia veľa zaujímavostí o okolitej prírode.

Aquapark Trnava → Kamenný mlyn → Aquapark Trnava

9 km

50 m

2 hod.

ľahká

Prístup

Nenáročný bicyklový okruh blízky okolím Trnavy je trasou takmer bez prevýšenia a skoro v celej dĺžke vedie po cyklochodníku a cestách s asfaltovým povrchom. Najvhodnejšie je absolvovať ho na cestných alebo trekových bicykloch. Ideálnym východiskovým bodom výletu je trnavský aquapark, ktorý vybudovali na Rybníkovej ulici, ku ktorému sa dostaneme mestskou hromadnou dopravou, autom, bicyklom či pešo.

Počas výletu do Kamenného mlyna si môžu malí aj veľkí Trnavčania a návštevníci mesta rozšíriť svoje vedomosti o rastlinách a zvieratkách tejto rekreačnej oblasti.

Ak pridáme autom, zaparkujeme na veľkom parkovisku pri aquaparku (počas víkendových dní treba prísť skôr, pretože neskôr býva parkovisko plné).

Okolo Trnavy

Na cyklistický výlet okolo Trnavy sa vyberieme od aquaparku západným smerom po Rybníkovej a Šrobárovej ulici. Prekonáme križovatku s Hospodárskou ulicou a po novom cyklochodníku Ulicou Terézie Vansovej pokračujeme von z mesta. Prekonáme železničné priecestie a Kamennou cestou sa onedlho dostaneme až ku Kamennému mlynu.

Najmä v letnom období a cez víkendy je Kamenný mlyn preplnený Trnavčanmi, ktorí sem prichádzajú tráviť chvíľe oddychu. Do prírodného prostredia plného zelene sa vstupuje popri lesoparku s rozlohou 15 ha, ktorý vysadili v roku 1964. Centrom rekreačného areálu je Hotel Koliha a kúpalisko. Kúpalisko Kamenný mlyn je prírodné kúpalisko s nevyhrievanou vodou a okolitým trávnatým terénom. Jeho kapacita je viac ako 2 000 návštevníkov. Objekt je v prevádzke počas letných mesiacov jún až august.

Nedaleko kúpaliska sa nachádza chránený areál Trnavské rybníky. Predstavuje významný typ vodného a močiarného biotopu na Trnavskej pahorkatine, ktorý výrazne ovplyvnil zloženie biocenózy, predovšetkým vtáctva tohto regiónu. Najväčšiu

pozornosť si zasluhujú vtáky, najmä z hľadiska výskytu a hniezdenia. V areáli rybníkov prebýva až 150 chránených druhov vtákov. Systém rybníkov slúži aj ako študijná plocha považskej migračnej línie vodného vtáctva. Hniezdia tu vzácne druhy, napr. chochlačka sivá, chochlačka vrkočatá, sokol stahovavý, strakoš červenohlavý, chriašť bodkovaný a iné.

